

Typy charakterów

Rodzaj charakteru to składowa kilku wyznaczników. Najbardziej podstawowymi są trzy grupy:

- emocjonalny /E/ - nieemocjonalny /nE/;
- aktywny /A/ - nieaktywny /nA/;
- prymalny /P/ - sekundalny /S/.

Kombinacja tych trzech składników daje nam podstawową wiedzę o ośmiu rodzajach charakterów.

- emocjonalność /podniecalność/ - E lub nE - to dyspozycja do ulegania silnym poruszeniom psychicznym na skutek stosunkowo niewielkiego impulsu.
- aktywność - A lub nA - to zdolność do spontanicznego działania, rzeczywista lub pozorna.
- prymalność /doraźność/ - P - reakcja szybka, ale krótkotrwała.
- sekundalność /wtórność/ - S - reakcja powolniejsza, a długotrwała.

Test psychologiczny wg Bergera

(za: sdm.org.pl/download/szkola/5a.doc)

Poniższy test psychologiczny pomoże nam, w stopniu podstawowym, zorientować się w typie naszego charakteru. Przy każdym z pytań należy określić, w skali od 1 do 9, które zachowanie jest bardziej prawdopodobne w naszym przypadku (UWAGA: kolejność opisu się zmienia – czasami jest od 1 do 9, czasami odwrotnie).

<p>1. Czy bierzesz do serca małe sprawy, o których wiesz, że nie mają żadnego znaczenia? Czy często wytrącają cię z równowagi takie błahostki?</p>	<p>9—8—7—6—5—4—3—2—1</p>	<p>A może poruszają cię tylko ważne zdarzenia?</p>
<p><i>Np. sprzeczka z konduktorem, spóźnienie się na tramwaj, zgubienie gazety.</i></p>		<p><i>Np. śmierć w rodzinie, spalenie się domu, nie zdanie egzaminu?</i></p>

<p>2. Czy łatwo przejmujesz się entuzjazmem albo oburzeniem otoczenia?</p>	<p>9—8—7—6—5—4—3—2—1</p>	<p>Czy raczej przyjmujesz zdarzenia spokojnie, takimi, jakie one są?</p>
<p><i>Np. Przychodzi od kogoś wiadomość, że nie będzie klasówki. Niektórzy "cieszą się do nieprzytomności" - A jeśli okaże się to plotką?</i></p>		<p><i>Np. Niektórzy spokojnie oczekują potwierdzenia wiadomości.</i></p>

<p>3. Czy jesteś wrażliwy? Czy żywsza krytyka Twojej osoby, niedbała lub drwiąca uwaga, od razu rani cię głęboko?</p>	<p>9—8—7—6—5—4—3—2—1</p>	<p>Czy - raczej krytykę znosisz bezboleśnie?</p>
<p><i>Np. Ktoś usłyszał o sobie: "samolub, słabo pracuje" - bardzo się tym przejął.</i></p>		<p><i>Np. Ktoś inny usłyszał o sobie to samo; nie przejął się, pomyślał: "on nie wie nic o mnie. A poza tym - czy każdy musi być idealny?"</i></p>

<p>4. Czy niespodziewane wypadki łatwo wprowadzają cię w zamieszanie? Czy cię porusza ostre zwrócenie się do ciebie? Czy prędko bledniesz lub czerwienisz się?</p>	<p>9—8—7—6—5—4—3—2—1</p>	<p>A może - niełatwo wyprowadzić cię z równowagi?</p>
<p><i>Np. Nagłe wezwanie do dyrektora, niespodziewany telegram.</i></p>		

<p>5. Czy zapalasz się gdy mówisz? Czy podnosisz głos podczas rozmowy? Czy odczuwasz potrzebę używania wyrazów gwałtownych i dosadnych?</p>	<p>9—8—7—6—5—4—3—2—1</p>	<p>Czy - mówisz raczej wolno i spokojnie, bez pośpiechu?</p>
<p><i>Np. Jesteś podobny do sprawozdawcy sportowego, który dzieli się swoimi wrażeniami "na gorąco"?</i></p>		<p><i>Np. Raczej jest to podobne do spikera czytającego dziennik telewizyjny?</i></p>

6. Czy niepokoisz się przed rozpoczęciem nowego zadania albo perspektywą jakichś zmian?

9—8—7—6—5—4—3—2—1

Czy - oczekujesz na te zmiany spokojnie?

<p>7. Czy przechodzisz na przemian od samouwielbienia do depresji, od radości do smutku skutkiem jakichś drobiazgów, albo nawet bez żadnych widocznych powodów?</p>	<p>9—8—7—6—5—4—3—2—1</p>	<p>Czy - jesteś zwykle w jednakowym usposobieniu?</p>
<p><i>Np. Nic się nie zdarzyło, a ktoś jest w fatalnym humorze. Dlaczego? - pyta go kolega. Nie wiem! Ale po niedługim czasie nastrój zmienia mu się bez powodów. Jest zadowolony, szczęśliwy, uśmiechnięty.</i></p>		<p><i>Np. Drugi jest zawsze w jednakowym usposobieniu, chyba, że zdarzy się coś poważnego. Bez powodów jednak nie zmieniają się jego nastroje.</i></p>

<p>8. Czy nawiedzają cię wątpliwości, skrupuły z powodu mało ważnych postępów? Czy zatrzymujesz często w swoim wnętrzu jakieś myśli wyraźnie bezużyteczne i dokuczliwe?</p>	<p>9—8—7—6—5—4—3—2—1</p>	<p>A może - poza rzadkimi wyjątkami nigdy podobnie bolesnych stanów nie doświadczasz?</p>
<p><i>Np. W rozmowie niechcący uraziłeś kolegę. Przeprasiliś go; jednak potem ciągle gnębi Cię to.</i></p>		<p><i>Np. Ktoś inny jak nie może pomóc - nie wraca do tego więcej.</i></p>

<p>9. Czy zdarza ci się niekiedy tak gwałtownie być wzruszonym, że absolutnie nie możesz wykonać tego, czego pragnąłeś (strach, który nie pozwala się poruszać, nieśmiałość, która całkowicie odbiera</p>	<p>9—8—7—6—5—4—3—2—1</p>	<p>A może - nie zdarza ci się to nigdy? A może zdarza ci się to tylko bardzo rzadko? [5]</p>
<p><i>Np. Nagłe wezwanie do wypowiedzi publicznej (wywiad z dziennikarzem).</i></p>		

10. Czy często czujesz się
nieszczęśliwy?

9—8—7—6—5—4—3—2—1

Czy też - jesteś na
ogół zadowolony ze
swego losu?

*Np. Jest to nastrój
pesymistyczny bez
specjalnych powodów*

<p>11. W jaki sposób wykorzystujesz swoje wolne chwile? Czy podczas odpoczynku zajmujesz się czymś intensywnie (prace uboczne, działalność społeczna i w ogóle wszelkie prace nie</p>	<p>9—8—7—6—5—4—3—2—1</p>	<p>A może - pozostajesz przez długie chwile nic nie robiąc, marząc o czymś albo oddając się rozrywkom (przyjemna lektura, radio)?</p>
<p><i>Np. Dwaj sąsiedzi rozmawiają: "Ja najlepiej wypoczywam pracując w ogrodzie, albo konserwując narzędzia..."</i></p>		<p><i>Np. Drugi sąsiad na to: "Kto by mi kazał tak się męczyć! Ja najlepiej odpoczywam gdy położę się na kanapie i przeglądam gazetę..."</i></p>

<p>12. Czy potrzebujesz uciążliwego wysiłku, by przejść od myśli do czynu, od decyzji do wykonania? → uwaga na kolejność!</p>	<p>1—2—3—4—5—6—7—8—9</p>	<p>A może - bezpośrednio i bez trudności wypełniasz to, co postanowiłeś?</p>
<p><i>Np. Chcesz odwiedzić kolegę po południu, ale gdy przyjdzie czas wyjścia - nie chce ci się zupełnie zamiaru wykonać. Przychodzi myśl: "może go nie ma w domu? może jest czymś zajęty?"</i></p>		<p><i>Np. "Postanowione to znaczy wykonane" Poza wyjątkowymi sytuacjami nie odczuwasz żadnych trudności i oporów wewnętrznych przy realizacji planów.</i></p>

<p>13. Czy łatwo tracisz odwagę wobec trudności lub przed zadaniem, które wydaje się zbyt uciążliwe?</p>	<p>1—2—3—4—5—6—7—8—9</p>	<p>A może przeciwnie - trudności i potrzeba wysiłku pobudzają cię do działania?</p>
<p><i>Np. Spadłeś z roweru: "Więcej na niego nie wsiądę".</i></p>		<p><i>Np. Po upadku masz tym więcej energii: "Muszę się na tym rowerze utrzymać. Nie ustąpię!"</i></p>

<p>14. Czy lubisz marzyć o minionej przeszłości, bądź o przyszłości, która może być, lub o czymś będącym w sferze czystej wyobraźni?</p>	<p>1—2—3—4—5—6—7—8—9</p>	<p>Czy - wolisz działać albo przynajmniej obmyślać dokładne plany, które przygotowują realną przyszłość?</p>
<p><i>Np. Ktoś marzy o zagranicznym samochodzie. Wyobraża sobie, że siedzi za kierownicą.</i></p>		<p><i>Np. Ktoś inny też chce mieć samochód, ale uważa, że szkoda czasu na marzenia; myśli, co zrobić, by kupić dostępny samochód.</i></p>

<p>15. Czy to, co masz wykonać, spełniasz natychmiast i bez wielkiego wysiłku (napisać list, odrobić lekcje, załatwić jakąś sprawę, itd.)</p>	<p>9—8—7—6—5—4—3—2—1</p>	<p>Czy - raczej wolisz opóźniać, odwlekać?</p>

16. Czy podejmujesz decyzje natychmiast, nawet w trudnych sprawach?

9—8—7—6—5—4—3—2—1

Czy - raczej jesteś niezdecydowany i wahasz się długo?

17. Czy jesteś żywy i ruchliwy (gestykulacja, żywe wstawanie z krzesła, chodzenie po pokoju) nie będąc w stanie uczuciowego wzruszenia?

9—8—7—6—5—4—3—2—1

Czy - raczej trwasz w spokoju i pewnym bezruchu, gdy nie jesteś pod wpływem wzruszenia?

<p>18. Czy nie ociążasz się nigdy z powzięciem jakiegoś ulepszenia, które byłoby pożyteczne, ale wymaga wielkiego wysiłku?</p>	<p>9—8—7—6—5—4—3—2—1</p>	<p>Czy - cofasz się raczej przed powzięciem tej pracy i wolisz zadowolić się takim stanem, jaki jest?</p>
<p><i>Np. Masz nieład na półce z książkami. Trzeba posegregować książki i wynieść niepotrzebne do piwnicy. Czy poniósł byś te wszystkie trudy, aby tylko mieć na półce porządek?</i></p>		<p><i>Np. A zatem - upychasz tylko mocniej książki?</i></p>

<p>19. Czy po zleceniu komu innemu jakiejś pracy nie interesujesz się jej wykonaniem, mając uczucie, że pozbyłeś się już troski? Uwaga - zmiana bieguna skali</p>	<p>1—2—3—4—5—6—7—8—9</p>	<p>Czy - czuwasz nad wykonaniem z bliska upewniając się, że wszystko jest wykonane w odpowiednich warunkach i w odpowiednim czasie?</p>
<p><i>Np. Czy pamiętasz taką sytuację, że zleciłeś komuś pracę, mając obowiązek czuwania nad jej wykonaniem? Np. prywatka.</i></p>		<p><i>Np. Raczej cały czas dogładasz pracy, dopilnowujesz, aby wszystko było po twojej myśli.</i></p>

20. Wolisz obserwować, czy działać? Masz przyjemność w długim przyglądaniu się grze, w której nie bierzesz udziału? A może obserwacja ci w zupełności wystarcza?

1—2—3—4—5—6—7—8—9

Czy raczej - wolisz brać udział niż przyglądać się, gdyż przypatrywanie się szybko cię nudzi, albo też podnieca do włączenia się w akcję?

<p>21. Czy przyświeca ci w twoim działaniu myśl o dalekiej przyszłości (oszczędzać na samochód, zbierasz materiały do pracy na daleką metę), czy zwracasz uwagę na następstwa, jakie kiedyś</p>	<p>9—8—7—6—5—4—3—2—1</p>	<p>Czy - raczej interesują cię przede wszystkim bezpośrednie wyniki?</p>
<p><i>Np. Gdy dostanę parę złotych, lubię je odkładać lub inwestować (np. na samochód)</i></p>		<p><i>Np. Gdy mam parę złotych, coś mnie kusi, by od razu wydać.</i></p>

<p>22. Czy rozważasz wszystko, co może się stać, i przygotowujesz się do tego starannie (dokładny ekwipunek na drogę, przewodnik, rozkłady jazdy, itd)</p>	<p>9—8—7—6—5—4—3—2—1</p>	<p>Albo może - liczysz na natchnienie chwili?</p>
<p><i>Np. Spisuję na kartce rzeczy, które mam zabrać ze sobą w podróż, muszę dokładnie znać połączenia kolejowe, itd.</i></p>		<p><i>Np. Jadę "na wariata"</i></p>

<p>23. Czy masz ściśle zasady, do których starasz się dostosować?</p>	<p>9—8—7—6—5—4—3—2—1</p>	<p>Czy - wolisz raczej elastycznie dopasować się do okoliczności?</p>
<p><i>Np. "Gdy mnie ktoś zaczepi - delikatnie zwracam mu uwagę, gdy powtórzy zaczepkę - drugi raz coś mu powiem spokojnie, ale jeśli zaczepia znowu - wtedy walę go i już. Taką mam zasadę".</i></p>		<p><i>Np. "Ja specjalnie zasad pod tym względem nie mam - mówi ktoś inny. Zależy wszystko, czy jestem w dobrym humorze, następnie, czy zaczepka jest poważna. Różnie reaguję. Trudno te</i></p>

<p>24. Czy jesteś stały w swoich zamiarach? Czy zawsze kończysz rozpoczęte zadanie?</p>	<p>9—8—7—6—5—4—3—2—1</p>	<p>A może - często porzucasz pracę przed jej zakończeniem (zaczynając wszystko, nie kończąc nic)?</p>
<p><i>Np. Przypomnij sobie swoje kółka zainteresowań, do których zapisywałeś się. Czy lubiłeś zawsze kończyć to wszystko?</i></p>		<p><i>Np. Czy może twoje zajęcia były przerywane w toku, w połowie?</i></p>

<p>25. Czy jesteś stały w swoich sympatiach (podtrzymujesz przyjaźnie z lat dzieciennych, odwiedzasz regularnie te same osoby, bywasz w tych samych towarzystwach)?</p>	<p>9—8—7—6—5—4—3—2—1</p>	<p>A może - często zmieniasz przyjaciół, np. przestajesz bez ważniejszych powodów odwiedzać osoby, u których często bywałeś?</p>

26. Czy po ataku gniewu (a jeśli nie wpadasz nigdy w gniew, to po doznaniu poważnej obrazy lub przykrości) łatwo ci się pogodzić z winowajcą?

1—2—3—4—5—6—7—8—9

Albo - zostajesz pewien czas w złym humorze? [5]
Albo - trudno ci przychodzi pogodzenie - uraza pozostaje?

<p>27. Czy masz jakieś bardzo utarte, osobiste przyzwyczajenia, których lubisz ściśle przestrzegać? Czy jesteś przywiązany do regularnego powrotu pewnych wydarzeń?</p>	<p>9—8—7—6—5—4—3—2—1</p>	<p>A może - masz wstręt do wszystkiego, co jest we zwyczaju i co z góry da się przewidzieć, natomiast niespodzianki są dla ciebie zasadniczym elementem przyjemności?</p>
<p><i>Np. Przyzwyczajenia i przywiązania: do starego ubrania - mimo, że zostało kupione nowe, do dawnych rzeczy, np. laski, do zwierząt.</i></p>		

28. Czy lubisz porządek,
symetrię, prawidłowość?

9—8—7—6—5—4—3—2—1

A może - porządek
wydaje się nudny i
czujesz potrzebę
wymyślenia
wszystkiego z fantazji?

29. Czy przewidujesz z góry, jaki użytek zrobisz ze swego czasu i swoich sił? Czy lubisz robić plany, rozkłady godzin, programy?

9—8—7—6—5—4—3—2—1

A może - zaczynasz działać bez dyrektyw podjętych uprzednio?

<p>30. Czy do opinii raz przyjętych przywiązujesz się nieustępliwie?</p>	<p>9—8—7—6—5—4—3—2—1</p>	<p>A może - dajesz się łatwo przekonać i ulegasz nowości jakiejś idei?</p>
<p><i>Np. Jednego wcale nie można przekonać. W dyskusji broni do upadłego swego zdania. Gdy brakuje argumentów, mówi: "Ja wiem swoje, wy wiecie swoje".</i></p>		<p><i>Np. Inny łatwo zmienia przekonanie. najpierw jednemu przyznaje rację, a potem przychodzi drugi i mówi coś przeciwnego. Wystarczy trochę wymowy i już zmienia zdanie.</i></p>

1. Otrzymane wyniki sumujemy w trzech grupach: osobno z pytań od 1 do 10, osobno od 11 do 20 i osobno od 21 do 30.
2. Jeśli w pierwszej grupie mamy więcej niż 50 to piszemy *E*, jeśli mniej to *nE*.
3. Jeśli w drugiej grupie mamy więcej niż 50 to piszemy *A*, jeśli mniej to *nA*.
4. Jeśli w trzeciej grupie mamy więcej niż 50 to piszemy *P*, jeśli mniej to *S*.

W ten sposób otrzymamy osiem typów charakteru:

AMORFIK - TYP - nE nA P

APATYK - TYP - nE nA S

CHOLERYK - TYP - E A P

FLEGMATYK - TYP - nE A S

NERWOWIEC - TYP - E nA P

PASJONAT - TYP - E A S

SANGWINIK - TYP - nE A P

SENTYMENTALNY - TYP - E nA S

AMORFIK

Cechy ogólne:

1. Usposobienie równe, chłodne bez porywów uczuciowych.
2. Spokojny wewnątrznie wobec zdarzeń, nie przejmując się niczym.
3. Lubi „dolce farniente” (słodką bezczynność).
4. Unie naśladować innych, woli słuchać niż rozkazywać.
5. Zgodny, tolerancyjny, unika starć i walki.
6. Nie roztrząsa przeszłości, żyje chwilą bieżącą.
7. Kocha zewnętrzne przejawy życia, lubi dogadzać swoim skłonnościom.
8. Ma zdolności aktorskie, lubi muzykę i śpiew.

Zalety:

- posłuszeństwo, łatwość podporządkowania się autorytetowi, skłonność do poprawiania swych braków, jeśli się tego od nich nie wymaga, spokój nawet wobec niebezpieczeństwa, zdolności artystyczne (zwłaszcza muzyczne – odtwórcze oraz aktorskie), łatwość przystosowania się do otoczenia, zamiłowanie do sportu (w grupach), do gier i zabaw zbiorowych

Wady:

- lenistwo, niedbalstwo, miękkość, egoizm, stawianie przyjemności zmysłowych na pierwszym miejscu (nadmierne jedzenie, picie, seksualizm), rozrzutność, niepunktualność, obojętność na ideały

Wskazania:

- zdobywać się na praktyczne pomaganie bliźnim
 - „szczęśliwi owi słudzy, których Pan zastanie czuwających, gdy nadejdzie. Zaprawdę, powiadam wam: Przepasze się i każe im zasiąść do stołu, a obchodząc będzie im usługiwał” (Łk 12, 37)

APATYK

Cechy ogólne:

1. Usposobienie równe, chłodne, bez porywów uczuciowych.
2. Obojętny uczuciowo wobec bohaterów książek i filmów.
3. Zamknięty, oszczędny w słowach i śmiechu, lubi samotność.
4. Zamyślony i rozważny, umie trwać dłuższy czas bez żadnej aktywności.
5. Często paraliżuje go nuda i brak zainteresowania.
6. Nie odpowiada mu życie czynne, nade wszystko ceni spokój.
7. Zamiłowany w tradycji, konserwatysta, nie ufa nowościom.
8. Prowadzi regularny tryb życia, ceni Ład i porządek.
9. Punktualny, dokładny, ma ulubione przyzwyczajenia.

Zalety:

- spokój, równe usposobienie, poczucie własnej godności, powaga, oszczędność, wstrzeźliwość, dyskrecja, zamiłowanie do samotności, punktualność, wierność, trzymanie się zasad, regularny tryb życia.

Wady:

- apatia, bezwład umysłu i woli, skąpstwo, automatyzm, pedanteria, upór, pesymizm, posępność, zamknięcie się w sobie, nieprzystępność, chłód, podatność do długotrwałych uraz, okrucieństwo, egoizm, niechęć do nowości.

Wskazania:

- przekazywać człowiekowi dar ciszy i spokoju
- „Wy jesteście przyjaciółmi moimi, jeżeli czynicie to, co wam przykazuję” (J 15, 14).

CHOLERYK

Cechy ogólne:

1. Porywczy, łatwo wybucha entuzjazmem lub gniewem.
2. Silnie przeżywa losy bohaterów książek i filmów.
3. Lubi manifestować swoje uczucia, łatwo zawiera znajomości towarzyskie.
4. Wiecznie zajęty, nie znosi bezczynności, nawet podczas odpoczynku.
5. Interesuje się wszystkim, działa gorączkowo we wszystkich kierunkach.
6. Ma wiele pomysłów, które zaraz urzeczywistnia.
7. Wierzy w postęp i skutek reform, które chce zaraz wprowadzić w życie.
8. Lubi urozmaicenia, podróże, przygody.
9. Łatwo podbija innych, imponuje zwłaszcza darem wymowy.

Zalety:

- żywiołowość, ogrom energii, dynamizm, optymizm, radość życia, umiejętność przezwycięzania przeszkód, hojność, zdecydowanie, łatwość darowania win, zapał, entuzjazm, usłużność, życzliwość, łatwość nawiązywania kontaktów z ludźmi, ufność.

Wady:

- niecierpliwość, porywczosć, skłonność do buntu, powierzchowność, zbytnia pewność siebie, chęć zdobywania zaszczytów, dążenie do komenderowania innymi, pragnienie popularności, zbytnia żądza nowości, brak opanowania, chaotyczność.

Wskazania:

- wprowadzić do działania hierarchię celów
- „Przyszedłem, aby ogień rzucić na ziemię i czegoś pragnę więcej, jak tego, aby już zapłonął”
(Łk 12,49)

FLEGMATYK

Cechy ogólne:

1. Usposobienie równe, chłodne, bez porywów uczuciowych.
2. W życiu kieruje się nie uczuciem, lecz zimną rozważą.
3. Obiektywny w obserwacji i ocenie, ma zmysł humoru.
4. Zwykle zajęty, nie lubi bezczynności, nawet podczas odpoczynku.
5. Z niesłabnącym zainteresowaniem spełnia pracę, którą uznał za potrzebną lub pożyteczną.
6. Na chłodno, ale wytrwale realizuje swoje plany.
7. Zamiłowany w tradycji, konserwatysta, nie ufa nowościom.
8. Prowadzi regularny tryb życia, ceni ład i porządek.
9. Punktualny, dokładny, ma ulubione przyzwyczajenia.

Zalety:

- wytrwałość w pracy, refleksyjność, systematyczność, wierność zasadom, uczuciowość i prawdomówność, równe, pogodne usposobienie, umiejętność zarządzania instytucją, majątkiem, opanowanie, sprawiedliwość, roztropność, odwaga, oszczędność

Wady:

- chłód niekiedy aż odpychający, powolność, nawet wtedy, kiedy należy szybko działać, zbyt konserwatyzm, pedanteria, biurokracja, surowość, formalizm, bezduszość, odsuwanie się od społeczeństwa, brak inicjatywy, nieprzystępność, nadmierny krytycyzm, ironia, skąpstwo, nieczułość

Wskazania:

- zrozumieć bliźnich, aby odczuć ich potrzeby
- „A to jest życie wieczne: aby znali Ciebie, jedynego prawdziwego Boga, oraz Tego, którego posłałeś, Jezusa Chrystusa” (J 17, 3)

NERWOWIEC

Cechy ogólne:

1. Krańcowo zmienne uczucia sympatii, niechęci, radości, smutku.
2. Rządzi nim impuls uczuciowy, kaprys, chwilowe upodobanie.
3. Upiększa rzeczywistość i ocenia ją uczuciowo.
4. Lubi „dolce farniente” (słodką beczynność), rozrywki są jego pierwszą potrzebą.
5. Pracuje zrywami, zajmuje się tylko tym, co lubi, prace obowiązujące mogą poczekać.
6. Zapala się, snuje plany, których nie urzeczywistnia (słomiany ogień).
7. Głód nowych wrażeń.
8. Lubi urozmaicenia, podróże, przygody.

Zalety:

- wspaniałomyślność, delikatność, radość życia, uprzejmość, wrażliwość na piękno, poddawanie się urokowi osoby lubianej i skłonność do jej naśladowania, optymizm, stała chęć zaczęcia na nowo lepszego życia, hojność, zapominanie doznanych uraz, łatwość przejmowania się zapałem, szczerość

Wady:

- niestałość, słaba wola, zmienność, brak porządku wewnętrznego i zewnętrznego, lenistwo pokrywane dużą ilością słów, nadmierna i pusta ciekawość, uleganie chwilowym zachciankom, nieopanowanie, stałe poszukiwanie rozrywek i przyjemności, próżność, wynoszenie się nad innych, brak wytrwałości, subiektywizm, a nawet zaślepienie zarówno w miłości jak i nienawiści, kłamstwo, chęć imponowania i zwracania na siebie uwagi, lekceważenie autorytetu zwierzchników.

Wskazania:

- uprzejmość przekształcać w uczynność
- „Weselcie się zawsze w Panu. Powtarzam, weselcie się. Uczynność waszą niech poznają wszyscy ludzie. Pan jest blisko.” (Flp 4, 4-5)

PASJONAT

Cechy ogólne:

1. Wielka skala uczuć – od strasznego gniewu do delikatnej miłości.
2. Pełny kłębiących się uczuć, czasem wybuchu, częściej panuje nad sobą.
3. Dławi odczuwany nieraz lęk, wystawiając się na trudy i niebezpieczeństwa.
4. Wiecznie zajęty, nie znosi beczynności, nawet podczas odpoczynku.
5. Umie podporządkować sobie innych i wzbudzić posłuch.
6. Przeszkody i opór podniecają go do walki, walczy aż do zwycięstwa.
7. Ma wielkie ideały, plany na daleką przyszłość, które wytrwale urzeczywistnia.
8. Podejmuje wyrzeczenia i ofiary, aby osiągnąć zamierzony cel.
9. Dobry organizator, w zadanie swoje wkłada całego siebie.

Zalety:

- zdecydowanie, gotowość do ofiar i poświęceń, wytrwałość, talent organizacyjny, umiłowanie ojczyzny, przywiązanie do rodziny, pracowitość, wstrzeźliwość, opanowanie.

Wady:

- gwałtowność, trzymanie się na dystans, pogardzanie innymi, pycha, nadmierna krytyka przełożonego, niechęć do pracy w zespole, dążenie do zupełnej niezależności, surowość, używanie nieetycznych środków dla osiągnięcia celu.

Wskazania:

- dostrzegać nie tylko zadanie, ale i człowieka
- „Nie wyście Mnie wybrali, ale Ja was wybrałem i przeznaczyłem was na to, abyście szli i owoc przynosili, i by owoc wasz trwał” (J 15, 16)

SANGWINIK

Cechy ogólne:

1. Usposobienie chłodne, równe, bez porywów uczuciowych.
2. Spokojny wewnątrznie wobec zdarzeń, nie przejmuje się niczym.
3. Nie zastanawia się nad swoimi uczuciami i wrażeniami.
4. Zależy mu na powodzeniu i umie je zdobywać.
5. Zajęty zwykle, nie lubi bezczynności, nawet podczas odpoczynku.
6. Ruchliwy, szybki w decyzji.
7. Uważa życie za grę, którą umie dobrze rozegrać.
8. Szybka orientacja, dowcipny, złośliwy, umie się odciąć.
9. Energiczny, przedsiębiorczy, pewny siebie, odważny.

Zalety:

- optymizm, zgodność, usłużność, roztropność, zmysł praktyczny, zaradność, umiejętność postępowania z ludźmi, chęć do pracy, spokój i równowaga usposobienia, odwaga, pragnienie wiedzy.

Wady:

- egoizm, oportunizm, konformizm, relatywizm moralny, zbytne pragnienie pieniędzy, wyrachowanie, sensualizm, wygodnictwo, sceptycyzm, złośliwość, cynizm

Wskazania:

- przyjęcie Najwyższej Wartości i oddawanie siebie
- „Królestwo niebieskie podobne jest do skarbu ukrytego w roli. Znalazł go pewien człowiek i ukrył ponownie. Z radości poszedł, sprzedał wszystko, co miał, i kupił tę rolę” (Mt 13, 44)

SENTYMENTALNY

Cechy ogólne:

1. Ulega niepokoju, obawom, zmiennym marzeniom i nastrojom.
2. Na zewnątrz usiłuje być spokojny, przeżywa jednak każde zdarzenie silnie.
3. Szuka miłości i współczucia, lubi analizować swoje uczucia i wrażenia.
4. Skłonny do zadumy i marzeń, często pragnie być samotny.
5. Nie wierzy w powodzenie swych zamiarów i dlatego rezygnuje z góry z działania, jest pesymistą.
6. Decyzja przychodzi po długim namyśle i wahaniu.
7. Życie bierze poważnie i głęboko, nieraz tragicznie.
8. Orientacja refleksyjna, zaczepiony nie odcina się, lecz żarty bierze do serca.
9. Ambitny, lecz nieśmiały, ustępuje innym, nie lubiąc wysuwać się na pierwsze miejsce.

Zalety:

- delikatność, wierność w uczuciach, zamiłowanie do spokoju i ciszy, refleksyjność, powaga, godność, umiejętność porzucenia na małym, dar rozumienia innych i współczucia, opiekuńczość, naturalna wstrzeźliwość, zdolność do samoanalizy, prawdomówność, skłonność do regularnego trybu życia, szlachetność, prawość

Wady:

- niezadowolenie z samych siebie, niewiara we własne siły, melancholia, skrupulatność, niezdecydowanie, nadmierna nieśmiałość, upór, drażliwość, skłonność do kompleksów, zwłaszcza kompleksów niższości, wracanie do przeszłości, mizoneizm (niechęć do nowości), zamknięcie w sobie, mizantropia (odsuwanie się od ludzi i niechęć do nich), lenistwo, egocentryzm

Wskazania:

- ufać Bogu w przeciwnościach
- „Powiedzcie małoduszny: Odwagi! Nie bójcie się! Oto wasz Bóg, oto – pomsta; przychodzi Boża odpłata; On sam przychodzi, by zbawić was” (Iz 35, 4)